

SCENARIUSZ LEKCJI HISTORII

OPRACOWAŁ | Bartłomiej Janicki

TEMAT | Europejczycy pod okupacją III Rzeszy

ADRESACI | uczniowie klas 8 szkoły podstawowej

PRZEDMIOT | historia

CZAS TRWANIA | 45 minut

CELE LEKCJI

Uczeń:

- **poznaje** założenia polityki hitlerowskich Niemiec wobec podbitych narodów;
- wyjaśnia, skąd brały się różnice w traktowaniu poszczególnych narodowości przez Niemców;
- **omawia** zachowanie lokalnych władz i mieszkańców wobec niemieckich agresorów;
- **zapoznaje się** z pojęciem i skutkami Holokaustu;
- **poznaje** różne postawy wobec Holokaustu.

METODY I FORMY PRACY:

- rozmowa nauczająca,
- praca z tekstem kultury (film),
- praca z mapą,
- praca z tekstem źródłowym,
- praca z ilustracją i fotografią,
- praca z komiksem.

MATERIAŁY POMOCNICZE:

- film „Gdzie jest Anne Frank”,
- film dydaktyczny z zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej,
- karta pracy,
- teksty źródłowe,
- mapy, fotografie archiwalne.

Przed lekcją:

Lekcję należy przeprowadzić po obejrzeniu z uczniami filmu „**Gdzie jest Anne Frank**”. Podczas lekcji potrzebny jest komputer, projektor i dostęp do Internetu. Uczniowie powinni mieć dostęp do smartfonów/tabletów. Należy wydrukować i skopiować załączone karty pracy.

PRZEBIEG LEKCJI

1. Poproś uczniów o przypomnienie informacji na temat sytuacji Żydów w III Rzeszy przed wybuchem II wojny światowej.

Następnie – korzystając z mapy Europy przed wybuchem II wojny światowej (np. https://tyflomapy.pl/13_1939_Europa_przed_II_wojna_swiatowa.html), wyjaśnij pojęcie **Lebensraum**, informując młodzież o wojennych planach nazistów wobec Żydów, Słowian, Romów i innych, których uznawano za podludzi. Przypominając uczniom o traktacie Ribbentrop-Mołotow, podkreśl fakt okupacji ziem polskich przez III Rzeszę i ZSRR, a co za tym idzie, różną politykę okupacyjną prowadzoną wobec ludności z tych terenów.

2. Wyświetl uczniom ze strony <https://zpe.gov.pl/a/film/D13wllGkX> film o polityce III Rzeszy wobec państw przez nią podbitych, prosząc młodzież o odnotowanie odpowiedzi na pytania:

- Czy we wszystkich opanowanych przez Niemców krajach traktowano miejscową ludność w jednakowy sposób?
- Z czego wynikały te różnice?
- Kim jest kolaborant?
- Dlaczego rodzina Anne Frank zdecydowała się jeszcze przed wybuchem wojny wyemigrować z III Rzeszy do Holandii?

3. Po wysłuchaniu odpowiedzi uczniów wprowadź pojęcie **getto** i opisz warunki życia w takim miejscu, korzystając z wybranych fotografii ze strony <https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/39715,Tragedia-Zydow-z-getta-warszawskiego-fotografie-z-Archiwum-IPN.html>.

Następnie przekaz uczniom informacje na temat działalności **Rady Pomocy Żydom „Żegota”, Ireny Sendlerowej** i innych osób pomagających Żydom podczas II wojny światowej.

Przedstaw główne ustalenia **konferencji w Wannsee** i jej uczestników, wprowadzając pojęcia **ostateczne rozwiązanie kwestii żydowskiej** oraz **Holokaust** i **Szoah**.

4. Korzystając z mapy (np. <https://dzieje.pl/aktualnosci/niemieckie-obozy-zaglady-i-obozy-koncentracyjne>), zapoznaj uczniów z liczbą i rozmieszczeniem niemieckich obozów zagłady i obozów koncentracyjnych. Zapytaj dzieci o możliwy powód niewielkiej ilości obozów tworzonych na terenie Włoch oraz okupowanej Francji. Następnie przedstaw uczniom okoliczności przewozu ludzi do obozów zagłady oraz warunki życia ludności zamykanej i uśmiercanej w tych miejscach.

5. Poproś uczniów o przypomnienie losów Anne Frank i o wykonanie zadań z **Karty pracy nr 1**.

6. Podsumowując lekcję, przedstaw bilans Holokaustu i przypomnij najważniejsze pojęcia z lekcji. Później zapytaj uczniów: dlaczego dawny obóz w Auschwitz został po wojnie zamieniony w muzeum oraz czy obecnie jakieś narody są prześladowane? Poleć uczniom wykonanie zadań z **Karty pracy nr 2**.

Zadanie domowe.

Korzystając z aplikacji Storyboard That (www.storyboardthat.com/pl) lub z poniższych gotowych kadrów, stwórz krótki komiks, przedstawiający dialog Anne Frank z jej wymyśloną przyjaciółką Kitty. W rozmowie Anne wyjaśnia, jak zmieniło się jej życie po rozpoczęciu wojny (np. czego zabroniono Żydom).

KARTA PRACY NR 1

1. Przyjrzyj się poniższemu kadrowi. Zastanów się, dlaczego okupanci zostali narysowani właśnie w taki sposób. Czym różni się ich wygląd od rodziny Anne? Co traci człowiek, który ślepo wykonuje polecenia dyktatora?

.....

.....

.....

2. Przeczytaj poniższe fragmenty dzienników Anne Frank, a następnie odpowiedz na pytania.

24 grudnia 1943 r.

„Pragnę jeździć na rowerze, tańczyć, gwizdać, patrzeć na świat, czuć się młodo i wiedzieć, że jestem wolna, a mimo to nie mogę tego pokazać. Wyobraź sobie, co by się stało, gdybyśmy wszyscy ośmioro chodzili z niezadowolaniem wyraźnie widocznym na naszych twarzach. Dokąd to nas zaprowadzi?”

26 maja 1944 r.

„Ciągle zadawałam sobie pytanie, czy nie byłoby lepiej, gdybyśmy się nie ukrywali; gdybyśmy teraz byli martwi i nie musielibyśmy przechodzić przez tę nędzę, zwłaszcza po to, aby inni mogli zostać oszczędzeni. Ale wszyscy wzdramy się przed tą myślą. Nadal kochamy życie, nie zapomnieliśmy jeszcze głosu natury i wciąż mamy nadzieję, mając nadzieję na ... wszystko.”

Źródło: www.greelane.com/pl/humanistyka/historia-i-kultura/anne-frank-quotes-1779479

- A. Czy Anne Frank wskutek życia w zamknięciu utraciła radość życia? Uzasadnij odpowiedź.

.....

.....

.....

B. Jak sądzisz, dlaczego Anne we wpisie z 26 maja pisze, że gdyby nie ukrywała się wraz z rodziną, inni mogliby zostać oszczędzeni?

.....
.....
.....

C. Czego brakowało Anne podczas ukrywania się przed okupantami?

.....
.....
.....

3. Anne Frank musiała szybko spakować swoje rzeczy tylko do jednej walizki i udać się do kryjówki. Wyobraź sobie, że podobna sytuacja spotyka Ciebie. Co zabrałbyś/zabrałabyś ze sobą, wiedząc, że w walizce zmieści się tylko sześć rzeczy? Co trzeba by było porzucić?

Wypisz rzeczy, które chciałbyś / chciałabyś wziąć, ale nie ma na nie miejsca:

.....

.....
.....
.....

KARTA PRACY NR 2

W przeszłości różne grupy etniczne były prześladowane. Poszukaj o nich informacji w Internecie. Czy potrafisz odgadnąć, które z nich zostały przedstawione na poniższych kadrach?

.....

.....

.....

.....

A może udało Ci się odnaleźć informacje o ludach, które nie zostały tutaj narysowane? Jeśli tak, zapisz ich nazwy poniżej.

.....

.....